

ע"א 4536/16 - א'

כבוד השופט צ' זילברטל

לפני :

המבקשות :
1. פלונית
2. פלונית

נגד

המשיבים :
1. פלוני
2. פלוני
3. אשד דיאם בע"מ
4. Eshed Diam Hong Kong Limited
5. פלוני (משיב פורמאלי)

המחזיקים :
1. לשכת רישום המקרקעין בת"א-יפו
2. לשכת רישום המקרקעין בפתח תקוה
3. שרין טכנולוגיות בע"מ
4. ג'מסטאר בע"מ
5. בילבאו סחר והשקעות בע"מ
6. מנורה חברה לביטוח בע"מ
7. הראה חברה לביטוח בע"מ
8. בנק דיסקונט לישראל בע"מ
9. בנק אגוד לישראל בע"מ
10. בנק הפועלים

בקשה למתן סעד זמני בערעור עד להכרעה בערעור
המבקשות על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בתל
אביב-יפו מיום 13.4.2016 בת"א 15-10-16023, שניתן על-
ידי כב' השופטת ת' אברהמי

בשם המבקשות : עו"ד אמיר אלטשולר ; עו"ד עדי אמית
בשם המשיבים 1-3 : עו"ד עופר צור ; עו"ד עופר פליישר ; עו"ד מעיין
מלמד

החלטה

בקשה למתן סעד זמני בערעור – הותרתם על כנם של העיקולים הזמניים שהוטלו בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו על נכסי המשיבים – עד להכרעה בערעור המבקשות על פסק דינו מיום 13.4.2016 של בית המשפט המחוזי בת"א 16023-10-15 (כב' השופטת ת' אברהמי).

רקע והליכים קודמים

1. ביום 11.10.2015 הגישו המבקשות תביעה נגד המשיבים, בגדרה נטען כי המבקשות וחברה מהונג קונג (להלן: חברת קררה) הן הבעלים במשותף של תליון יקר ערך (להלן: התליון), ששווי 6,200,000 דולר של ארה"ב, וכי המשיבים נטלו את התליון מנציג המבקשות במסגרת עסקת קונסיגנציה ומאז נעלם התליון, כאשר המשיבים נמנעים מלהשיבו או לשלם תמורה בעבורו. בתביעתן טענו המבקשות, בין היתר, כי המשיבים ביצעו כלפיהן מעשי עוקץ, תרמית ומרמה, וביקשו מבית המשפט המחוזי ליתן צו עשה המחייב את המשיבים להשיב את התליון לידיהן, או לחלופין יחייב את המשיבים לשלם למבקשות את ערכו הנטען של התליון – 24,000,000 ש"ח.

טענותיהן של המבקשות באשר להשתלשלות האירועים פורטו בהרחבה בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, ועל כן בקצירת האומר יצוין כי לטענת המבקשות, הן העבירו בחודש מאי 2015 את התליון לחברת קררה בהסכם קונסיגנציה לשם הצגתו לרוכשים פוטנציאליים. בהמשך, ולאחר שנציג מטעם המשיבים הביע עניין בתליון, אישרו המבקשות לחברת קררה למסור את התליון למשיבים לשם בחינה ובדיקה של התליון, ורק לשם כך, וכנגד חתימה על הסכם קונסיגנציה המשקף שווי של 6,200,000 דולר של ארה"ב. בסיומו של משא ומתן שהתקיים בין הצדדים הוסכם כי אם ישולם סכום מידי של 4,500,000 דולר של ארה"ב על-ידי המשיבים, ניתן יהיה להוציא אל הפועל עסקה למכירת התליון. ואולם, בהמשך טענו המשיבים כי הסכומים עליהם הסכימו הצדדים התייחסו לסכומים בדולר של הונג קונג. לאחר מספר פניות מצד חברת קררה למשיבים בדרישה שיושב התליון או תשולם תמורתו הריאלית, הודיעו אלו האחרונים כי התליון נמכר לחברה שלישית (להלן: סיאם) ומאז נעלמו עקבותיו, וזאת, לטענת המבקשות, מבלי שהונפק שטר מכר או התגבשה הסכמה חוזית למכירה, וממילא מבלי ששולם סכום כלשהו למבקשות.

בד בבד עם הגשת כתב תביעתן, הגישו המבקשות בקשה להטלת עיקולים זמניים במעמד צד אחד על נכסי המשיבים ועל זכויותיהם אצל המחזיקים. בית המשפט המחוזי נעתר לבקשה והורה על הטלת עיקולים זמניים כמבוקש עד לגובה סכום התביעה.

2. מטעם המשיבים הוגשו שתי בקשות לדחיית תביעת המבקשות על הסף, בין היתר, מחמת היעדר עילה ויריבות בין המבקשות למשיבים, שכן המבקשות והמשיבים 3-1 אינם צד להסכם מושא התביעה, שנחתם בין חברת קררה למשיבה 4 ואשר מגדיר את חברת קררה כבעלת התליון; מחמת הליכים תלויים ועומדים באותו העניין בהונג קונג; ומחמת שבית המשפט בישראל אינו הפורום הנאות לדון בתביעה, אלא דווקא בתי המשפט בהונג קונג. בהקשר זה יצוין, כי במהלך חודש יולי שנת 2015 הגישה המשיבה 4, חברה זרה המאוגדת בהונג קונג, תביעה בהונג קונג נגד חברת קררה, בגדרה התבקש, בין היתר, מתן סעד הצהרתי לגבי קיום טעות משותפת ביחס למחיר העסקה. חברת קררה מצדה הגישה תביעה שכנגד, כאשר במסגרת הליכים אלו העבירה המשיבה 4 לחברת קררה המחאה על סך של ארבעה וחצי מיליון דולר של הונג קונג (סכום המהווה לטענת המבקשות כעשרה אחוז בלבד מערך התליון), בציינה כי אין בכך כדי להוות הודאה או ויתור על כל טענה. עוד יצוין, כי המשיבה 4 הגישה תביעה בהונג קונג גם נגד סיאם, לה נמכר התליון, בגדרה עתרה, בין היתר, לביטול ההסכם ולהשבת התליון.

3. בפסק דינו מיום 13.4.2016 מחק בית המשפט המחוזי את תביעת המבקשות על הסף, כאשר נימוקיו לכך התבססו בעיקרם על הדוקטרינה שעניינה "הליך תלוי ועומד במקום אחר" (Lis Alibi Pendens). בין היתר נקבע, כי מדובר בעסקאות שנעשו בהונג קונג בין חברות המאוגדות בהונג קונג, ועל כן נראה על פני הדברים כי הדרך המהירה והיעילה ביותר להכרעה בסכסוך תהא באמצעות המערכת המשפטית בהונג קונג, ואילו קיום הליך מקביל בישראל עלול להביא להקצאה מיותרת של משאבים, כמו גם לסרבול ולעיכוב בניהול התיק. צוין, כי ככל שיהיה בסיס לקיומו של הליך בישראל לאחר ההכרעה בהליכים בהונג קונג, הליך כגון-דא צפוי להיות שונה ממתכונתו הנוכחית באופן משמעותי, כאשר הכרעת בית המשפט בהונג קונג תהווה חלק הימנו. לפיכך נקבע, כי בנסיבות העניין ההליך המתנהל בהונג קונג מצדיק לא רק את עיכובו של בירור ההליך בישראל, אלא את מחיקת התובענה. כל זאת, תוך שהובהר כי בית המשפט לא מצא בטיעונים האחרים שהעלו הצדדים כדי לשנות את התוצאה אליה הגיע. בצד זאת, ובבחינת למעלה מן הצורך צוין, כי ייתכן שיש ממש בטענת

המשיבים לפיה דוקטרינת "פורום לא נאות" עשויה להביא אף היא למסקנה כי יש מקום למחוק את ההליך על הסף. לבסוף צוין, כי בית המשפט שקל האם עצם העובדה שהוטלו עיקולים בראשית ההליך מהווה טעם להימנע מצעד של מחיקת התביעה, אך הובהר כי טיעון מעין זה לא עלה במפורש בתגובת המבקשות לבקשה לדחיית התביעה על הסף. למרות זאת, ולמען הזהירות הורה בית המשפט כי העיקולים הזמניים על נכסי המשיבים יעמדו בתקפם עד ליום 30.6.2016.

המבקשות הגישו ערעור על פסק הדין ולצדו בקשה למתן סעד זמני בערעור (במעמד צד אחד) – הותרת העיקולים הזמניים שהוטלו על נכסי המשיבים על כנם עד להכרעה בערעור. בהחלטתי מיום 28.6.2016 הוריתי על מתן צו ארעי לפיו העיקולים הזמניים שהוטלו על נכסי המשיבים ועל זכויותיהם אצל המחזיקים 1-10 יעמדו בתקפם עד למתן החלטה בבקשה דנא.

טענות הצדדים

4. לטענת המבקשות מאזן הנוחות נוטה באופן מובהק לטובתן. הובהר, כי במשך למעלה משמונה חודשים בהם צווי העיקול בתוקף, לא הוגשה על-ידי המשיבים בקשה לביטולם או השגה כלשהי עליהם, ויש בכך כדי להעיד כי אין בהטלת העיקולים הזמניים כדי לגרום לנזק של ממש למשיבים או לשבש את פעילותם העסקית. מנגד, פקיעת העיקולים תעמיד את המבקשות בפני סיכון לנזקים משמעותיים ובלתי הפיכים. בהקשר זה הודגש, כי במידה שיתקבל הערעור, ובשים לב לשווי התליון, עולה החשש כי לא תהיה אפשרות לגבות את הסכום הנתבע והמבקשות תעמודנה בפני שוקת שבורה, במיוחד נוכח התנהלותם של המשיבים עד כה. המבקשות אף מדגישות כי ממילא שווי הנכסים המעוקלים בטל בשישים לעומת החוב הנטען והנתבע. המבקשות מוסיפות וטוענות, כי תביעתן נמחקה על-ידי בית המשפט המחוזי רק בשל קיומו של ההליך בהונג קונג, בעוד שטענותיהן ביחס למסד העובדתי, המגובות בראיות מוצקות, כלל לא נסתרו על-ידי המשיבים. לגישת המבקשות, המשיבה 4 יזמה את ההליך בהונג קונג אך ורק כדי להתחמק מניהול הליך בישראל, ותוך ניסיון להסתיר נכסים – ומכאן הצורך הדחוף בהותרת צווי העיקול הזמניים עד להכרעה בערעורן. בהקשר זה אף הובהר, כי חברת קררה מוכנה אף היא לנהל את תביעתה בישראל. לצד הנטען ביחס למאזן הנוחות, טוענות המבקשות כי סיכוי ערעורן גבוהים ביותר, שכן פסק הדין שהורה על הסעד הקיצוני של מחיקת תביעתן, ניתן בטרם נידונו טענותיהן לגופן ובטרם הוגש כתב הגנה על-ידי המשיבים. המבקשות מצביעות על פגמים שנפלו לגישתן בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, כאשר לטענתן היה מקום להורות לכל

היותו על עיכוב ההליך, או העמדתו, וודאי שלא על מחיקתו. צוין, כי גם אם יתקבל הערעור במובן שבו יבוטל פסק הדין ויוחלט רק לעכב את ההליכים בתביעתן של המבקשות, ברי כי צווי העיקול הזמניים ימשיכו לעמוד בתקפם.

5. המשיבים 1-3 טענו בתשובתם כי ברשותם נכסים נזילים בשווי של כשמונים מיליון ש"ח, בנוסף לנכסים נוספים, ועל כן לא תהיה להם בעיה לעמוד בתשלום הסכומים, היה ויתקבל הערעור. לפיכך נטען, כי המבקשות לא הוכיחו שמאזן הנוחות נוטה לטובתן, כאשר בינתיים העיקולים הזמניים שהוטלו על נכסי המשיבים פוגעים בפעילותם ובשמם הטוב. עוד נטען, כי מסיבות פרקטיות בלבד, ביקשו המשיבים הארכת מועד להגשת בקשה לביטול צווי העיקול עד להכרעה בבקשה לדחיית התביעה על הסף – בקשה אשר התקבלה על-ידי בית המשפט המחוזי. עוד נטען, בין היתר, כי המבקשות לא טרחו להשלים את הליכי הטלת העיקולים אצל כל המחזיקים – עובדה המעידה כי אף הן אינן חוששות לקיומה של הכבדה על ביצוע פסק הדין היה ויתקבל הערעור.

המשיבים 1-3 הוסיפו וטענו, תוך שהם סומכים ידיהם על קביעות בית המשפט המחוזי, כי סיכוי הערעור נמוכים, שכן למבקשות אין עילת תביעה נגד המשיבים, בהתחשב בכך שאין להן כל זכויות בתליון, שכן בעלת התליון היא חברת קררה. בהקשר זה נטען, כי מההליך המתנהל בהונג קונג עולה שחברת קררה ערכה הסכם פשרה עם חברה מהונג קונג שאינה מי מהמבקשות אך בעלת שם דומה, בגדרו שילמה בעבור התליון סכום של 1,915,000 דולר של ארה"ב. נטען, כי מידע "קריטי" זה, שדי בו כדי להביא לדחיית הערעור, לא גולה על-ידי המבקשות. המשיבים 1-3 מוסיפים וטוענים כי אף אם ייקבע שהמבקשות הן בעלות התליון במשותף עם חברת קררה, אין בכך כדי להפוך את המבקשות לצד להסכם הנטען שנכרת בין חברת קררה לבין המשיבה 4. מכל מקום נטען באריכות כי המבקשות נוהגות בחוסר תום לב על-ידי הצגת תשתית עובדתית חלקית ומסולפת לבית המשפט. עוד נטען, כי ממילא המערכת המשפטית בישראל אינה הפורום הנאות לדון בתובענת המבקשות. מכל מקום נטען, כי הבקשה להטלת העיקולים מלכתחילה לקתה בשיהוי כבד נוכח העובדה שהוגשה כארבעה חודשים לאחר האירועים הנטענים. לחלופין נטען, כי בנסיבות העניין סכום תביעתן של המבקשות אינו יכול לעמוד על 24,000,000 מיליון ש"ח, ועל כן גם אם לא ימצא בית משפט זה להורות על ביטול העיקולים, למצער יש להפחית מהיקפם.

המשיבים 1-3 הוסיפו וטענו כי במקרה דנא, כאשר עסקינן בצווים שניתנו במעמד צד אחד ובוטלו במסגרת מחיקת התביעה על הסף, שומה על בית משפט זה לבחון את החזרתם לתוקף במסגרת סעד זמני בערעור כאילו מדובר בבקשת רשות ערעור על צו עיקול שבוטל, ועל כן לבחון את הבקשה באמות מידה מחמירות. אומר כבר עתה, כי לטענה דיונית מעין זו אין כל בסיס משפטי ודינה להידחות.

לשלמות התמונה יצוין, כי המשיבה 4 לא הגישה תשובתה לבקשה דנא.

דיון והכרעה

6. לאחר העיון בבקשה ובתשובת המשיבים 1-3, באתי לכלל מסקנה כי דין הבקשה להתקבל. אפרט בקצרה טעמי למסקנה זו.

7. ככלל, על פניו, לא ניתן לקבוע כי סיכוי ערעורן של המבקשות מבוטלים, ולו בהתחשב בפסיקה לפיה לא בנקל תמחק על הסף תובענה אך בשל קיומו של הליך תלוי ועומד בבית משפט מוסמך מחוץ לישראל, ובמיוחד כאשר טרם נוהל דיון לגופן של טענות (ע"א 100/76 פרלמוטר נ' פרלמוטר, פ"ד (3) 355 (1976); רע"א 2172/16 שלמה נ' בדיחי (15.5.2016); נינה זלצמן מעשה-בית-דין בהליך אזרחי 107 (1991)), וכאשר עומדת לרשותו של בית המשפט דרך מתונה יותר לילך בה – עיכוב ההליך. להשקפתי, קיים גם קושי בסילוק ההליך על הסף עוד טרם שהוגש כתב הגנה, וכידוע, ההלכה היא, שככלל, יש לעמוד על הגשת כתב הגנה גם אם מוגשת בקשה לסילוק התובענה על הסף (רע"א 2655/12 אסותא מרכזים רפואיים בע"מ נ' פלוני, פסקה 5 (29.5.2012), והאסמכתאות המפורטות שם). נדמה כי הלכה זו מקבלת משנה תוקף כאשר ניתנו סעדים זמניים במסגרת ההליך שאת דחייתו על הסף מבקש הנתבע. ויובהר, כי החלטתו של בית המשפט המחוזי למחיקת ההליך מתבססת רובה ככולה על העיקרון של "הליך תלוי ועומד במקום אחר", כאשר אמנם צוין כי לא ניתן לשלול את טענת המשיבים לפיה דוקטרינת "פורום לא נאות" עשויה להוביל לאותה המסקנה, אך בית המשפט לא קבע קביעות מפורשות לעניין זה.

אכן, המשיבים 1-3 טוענים בתגובתם באריכות כי למבקשות אין כל זכויות בתליון, וכי אם ייקבע שהיו להן זכויות כאלה או אחרות, הן כבר קיבלו תמורה בעבורן מחברת קררה. ואולם טענות אלו לא נדונו כלל בפסק דינו של בית המשפט המחוזי, וברי כי במסגרת בקשה למתן סעד זמני בערעור הן לא תתבררנה עתה לראשונה. על כן לא מצאתי כי יש בטענות אלו כדי להוביל למסקנה לפיה סיכוי הערעור זניחים.

8. אשר למאזן הנוחות – הסכום העומד בבסיס התביעה שהוגשה על-ידי המבקשות הוא סכום ניכר ומשמעותי (כאשר איני מתכוון להתייחס להשגות המשיבים 3-1 לעניין גובה הסכום הנתבע ושווי התליון, משלא התקיים כל דיון לעניין זה בפסק דינו של בית המשפט המחוזי וגם לא הוגשה לערכאה הדיונית בקשה לביטול העיקולים או צמצומם, שאז יתכן והיה נערך בירור עובדתי לכאורי של סוגיה זו). דומני, כי די בסכום התביעה לצד הנטען באשר להתנהלות המשיבים בכל הנוגע למכירת התליון, טענות אשר לא נסתרו בתשובת המשיבים 3-1, כדי להקים חשש שהמבקשות לא תוכלנה להיפרע מהמשיבים היה ויתקבל ערעורן, באופן המצדיק מתן סעד זמני בערעור. יוטעם, כי במקרה דנא אחת מהטענות שבפי המבקשות כלפי מחיקת תביעתן נוגעת לצורך בהותרת ההליך על כנו על-מנת שישמש "פלטפורמה" לעיקולים הזמניים (ועניין זה אכן עשוי להיות שיקול בקשר עם מחיקת התובענה למול עיכוב הדיון בה, כשמועלית טענה בדבר קיומו של הליך תלוי ועומד במקום אחר). מצב זה מחזק את ההצדקה בהותרת הסעדים הזמניים על כנם עד לבירור הערעור.

בצד זאת, המשיבים 3-1 אמנם טוענים כי העיקולים הזמניים גורמים להם לנזקים, אך אינם מפנים לנזקים ממשיים וקונקרטיים הנגרמים להם כתוצאה מהעיקול, או לנכס מסוים שעיקולו מכביד עליהם, אלא אך טוענים טענות אלו בעלמא ובאופן כללי. המשיבים 3-1 מציגים עצמם כבעלי נכסים רבים, כך שיש להניח שעיקול זמני של חלק קטן מכלל נכסיהם אינו פוגע, בהעדר נתונים לסתור, בעסקיהם.

בהתחשב בכלל האמור, מצאתי לקבל את בקשת המבקשות.

9. 10.10.2015 דבר; דין הבקשה להתקבל. העיקולים הזמניים שהוטלו ביום 11.10.2015 על-ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו על נכסי המשיבים וזכויותיהם אצל המחזיקים 10-1 יעמדו בתקפם עד למתן פסק דין בערעור המבקשות, וכך גם הערובות שהופקדו בבית המשפט המחוזי להבטחת נזקי המשיבים בהתאם לאותה החלטה.

10. בטרם חתימה מצאתי לנכון להעיר לשני הצדדים על ההיקף הבלתי סביר של טענותיהם, הן בבקשה (המחזיקה 18 עמודים), והן, ובעיקר, בתשובה (המחזיקה 31 עמודים), כל זאת בצד נספחים רבים. מדובר בהיקף טענות בלתי סביר בעליל ביחס לסוגיות הנדונות בבקשה ולאופיו הזמני של ההליך. מעבר לכך שיש בהתנהלות נפסדת זו כדי להקשות שלא לצורך על בית המשפט ולחייבו להקדיש לבקשה זמן מעבר

למתחייב ולסביר (מה שבא על חשבון מטלות אחרות שבית המשפט מחויב להשלים), במיוחד שמדובר בסוגי עניינים שיש להחליט בהם בתוך זמן קצר, הדבר אינו משרת כלל ועיקר את בעלי הדין ואף עלול לפגוע באינטרסים שלהם, שכן המלל הרב מקשה להתמקד בעיקר ובחשוב באמת ועלול להכשיל את בית המשפט.

ניתנה היום, כ"א בתמוז התשע"ו (27.7.2016).

ש ו פ ט